

2017-11-24

*Plats och tid:*KPR – Kommunala pensionärsrådet
Mötesrum: Bergius, Stationsgatan 12
2017-11-24 kl. 9.00–12.15*Ordinarie ledamöter:**Förtroendevalda*Erik Pelling (S), kommunstyrelsen, ordf. KPR
Stefan Hanna (C), kommunstyrelsen
Jonas Segersam (KD), kommunstyrelsen
Monica Östman, (S), äldrenämnden
Anders Nordström (L), kulturnämnden
Björn Lind (V), omsorgsnämnden
Harald Nordlund (L), gatu- och samhällsmiljönämnden
Birgit Moberg (S), idrotts- och fritidsnämnden*Ordinarie ledamöter:**För UPS (Uppsala pensionärsföreningars samarbetsråd):*Jan Ask, vice ordförande KPR
Sven-Olov Larsson § 34-39
Ewon Enqvist
Karin Näslund-Westman*Ersättare:**För UPS:*Eva Gosselman
Britt-Mari Ekholm
Lars O Ericson*Adjungerad:*

Karin Udenius, äldreombudsman

*Övriga deltagare:**Tjänstepersoner:*Daniel Karlsson utredare äldreförvaltningen, sekreterare KPR
Roger Jo Linder projektledare äldrevänlig stad, äldreförvaltningen
Carina Juhlin t.f. förvaltningsdirektör, äldreförvaltningen
Michael Eriksson, avdelningschef stadsbyggnadsförvaltningen
Ingemar Carlsson, stadsträdgårdsmästare, stadsbyggnadsförvaltningen
Linda Wallgren, projektledare stadsbyggnadsförvaltningen
Lotti Hammar, projektledare stadsbyggnadsförvaltningen
Sture Jonsson, presschef UL
Mona Lindén, VD Uppsala Bostadsförmedling
Tala Raha, kommunikationsansvarig Uppsala Bostadsförmedling*Utses att justera:*

Karin Näslund-Westman

Paragraf: 34-44

Sekreterare:

Daniel Karlsson

Ordförande:

Erik Pelling

Justerande:

Karin Näslund-Westman

§ 34**Val av justerare och fastställande av justeringstid**

Karin Näslund-Westman utses att jämte ordföranden justera protokollet. Protokollet justeras fredagen den 8 december i receptionen på Stationsgatan 12.

§ 35**Fastställande av föredragningslistan**

Föredragningslistan godkänns enligt utsänt förslag med följande tillägg:

Äldrenämndens verksamhetsuppföljning

§ 36**Godkännande av föregående protokoll**

Föregående protokoll godkänns.

§ 37**Rapport från nämnd, omsorgsnämnden**

Björn Lind, omsorgsnämnden, informerar om omsorgsnämndens verksamhet ur ett äldreperspektiv. Förra året antog kommunfullmäktige "Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning", som är ett program som även berör den äldre målgruppen. Omsorgsnämnden har även nyligen inrättat ett brukarombud för nämndens målgrupper.

Anders Nordström undrar hur funktionen med brukarombud fungerar i praktiken och om det handlar om ett ombud eller flera ombud ute i verksamheterna.

Björn Lind svarar att ombudet är en central ombudsfunktion inom verksamhetsområdena LSS och socialpsykiatri.

UPS framhåller att en diskussion behöver föras om var äldre personer med olika typer av behov bör "höra hemma" organisatoriskt. Detta bör initieras genom en dialog mellan omsorgsförvaltningen och äldreförvaltningen, med utgångspunkt ur brukarperspektivet.

UPS framhåller även att det är viktigt att prioritera frågor om sex och samlevnad för personer inom omsorgsnämndens ansvarsområde och undrar hur omsorgsnämnden arbetar med denna fråga.

UPS tillägger att man vill vara delaktiga i processen när programmet för full delaktighet revideras, för att ytterligare kunna tydliggöra äldreperspektivet i programmet.

Björn Lind svarar att sex och samlevnad är en fråga som i hög grad prioriteras av nämnden, även om det finns exempel på kommuner som kommit längre. För en månad sedan anordnades en dag med temat "Jag har lust" på Uppsala konsert och kongress för att också uppmärksamma frågor om sexualitet hos personer med funktionsnedsättning i ett vidare perspektiv.

Erik Pelling framhåller att det är rimligt att anta att de personer som är mest utsatta i samhället också drabbas mer av sexuella trakasserier och övergrepp och undrar hur omsorgsnämnden och äldrenämnden arbetar i denna fråga.

Björn Lind svarar att det är viktigt att verksamheterna vågar bemöta målgruppen med mer direkta frågor, för att i högre grad kunna upptäcka förekomsten av trakasserier och övergrepp.

För mer information, se bilaga 1.

§ 38

Lägesrapport äldrevänlig stad

Roger Jo Linder informerar om nuläget för kommunens arbete med äldrevänlig stad.

UPS konstaterar att resultatet från rundabordskonferenserna ser bra ut men har följande frågor/synpunkter:

- Hur mycket ska man förlita sig på att svaren är representativa för målgruppen, d v s hur har kommunen nått de äldre som i lägre grad är "aktiva i samhället"?
- Projektet borde benämnas den äldrevänliga kommunen i stället för den äldrevänliga staden för att bättre spegla det faktum att Uppsala är en av Sveriges största landsbygdskommuner.
- Rapporten ger en god grund för att göra olika former av forskningsprojekt. Kommer kommunen att ta initiativ för att knyta akademisk forskning till projektet?
- Gjordes medborgardialogen inom projektet innan eller efter omläggningen av linjenätet för kollektivtrafiken (augusti-september 2017).

Roger Jo Linder ger följande svar:

- De som framför allt var med under rundabordskonferenserna var äldre som i hög grad är aktiva i exempelvis samhälls- och föreningslivet och som kan karaktäriseras som någon form av socioekonomisk medelklass. Däremot var deltagandet lågt bland utrikes födda personer.
- Uppsala står ut jämfört med andra städer i världen i den mån att man har integrerat landsbygdsperspektivet i arbetet. Inom det internationella nätverket är också benämningen "Age friendly Cities and Communities".
- Kommunen kommer att arbeta för att knyta forskning till projektet
- Medborgardialogen genomfördes innan omläggningen av linjenätet av kollektivtrafiken, i och med att den slutfördes i juni 2017.

Monica Östman undrar om det går att besvara varför de äldre upplever att det inte är lika bra att åldras på landsbygden som på staden.

Roger Jo Linder svarar att denna fråga kommer att adresseras i slutrapporten.

För mer information, se bilaga 2.

§ 39**Trottoarer och framkomlighetshinder i stadsmiljön, nya linjenätet för kollektivtrafiken**

Michael Eriksson, Ingemar Carlsson och Linda Wallgren stadsbyggnadsförvaltningen samt Sture Jonsson, UL informerar:

Parkbänkar och framkomlighetshinder i stadsmiljön:

Ingemar Carlsson och Linda Wallgren informerar om att kommunfullmäktige i mål och budget 2018-2020 gett ett uppdrag till gatu- och samhällsmiljönämnden att inom ramen för äldrevänlig stad identifiera rekreationsstråk och tillgängliggöra parkbänkar i kommunen.

UPS framhåller att det är väldigt bra att kommunen tar fram denna strategi och kommer igång med det konkreta arbetet. UPS har följande frågor/synpunkter:

- En problematik är att bänkar och sittplatser blir smutsiga och behöver rengöras, detta behöver också inkluderas i strategin.
- Sittmöjligheter behöver finnas även på vintern och UPS undrar därför hur kommunen ser på möjligheterna att anordna uppvärmda bänkar.

Ingemar Carlson och Linda Wallgren ger följande svar:

- Frågan om rengöring är något som kommunen kommer att titta på i högre utsträckning. Det kan exempelvis vara möjligt att i högre grad använda personer inom egen region som kan arbeta med detta.
- Förfrågningar om uppvärmda bänkar har inkommit till kommunen. Det finns i dagsläget dock inte ekonomi för att anordna uppvärmda sittplatser i större omfattning. Just nu finns några enstaka uppvärmda sittplatser i centrala staden.

UPS framhåller att det i Uppsala finns ett stort problem med otillräcklig åtskillnad mellan de olika trafikslagen i stadsmiljön och att övervakning av de olika färdmedlen saknas. Personer med gångsvårigheter blir ofta bortmotade och gångbanorna är oftast smalare än cykellederna. Dragarbrunnsgatan är ett typexempel på en gåfartsgata som inte fungerar.

Michael Eriksson instämmer i att övervakning av trafikmiljön behöver förbättras och tillägger att stadsbyggnadsförvaltningen vill ha en dialog med pensionärsrörelsen i stadsmiljöfrågorna. Detta bör ske i form av en gemensam arbetsgrupp, så att kommunen kan ta tillvara äldreperspektivet i stadsplaneringen bättre.

UPS svarar att man gärna ingår i en sådan grupp och att HSO i så fall även bör bjudas in som deltagare.

För mer information, se bilaga 3

Nya linjenätet för kollektivtrafiken:

Sture Jonsson UL, informerar om att UL har fått ett tydligt uppdrag om att det nya linjenätet ska vara enklare att förstå, ha kortare restider och locka bilister att åka kollektivt. Med detta krävs hög turtäthet och kort restid. Det är ännu för tidigt att utvärdera effekterna av det nya linjenätet som bara varit i drift några månader.

UPS framhåller att det finns mycket som är bra i kollektivtrafiken men att det även finns negativa delar som måste förbättras. UPS har följande frågor/synpunkter:

- Många busschaufförer följer inte trafikreglerna och kör ryckigt vilket innebär att resan blir otrygg och obehaglig, inte minst för äldre personer.
- Äldre har i regel fått det sämre med linjeomläggningen
- Försämringar har skett av mjuka linjen, hur tänker UL här?
- Utformningen av busshållplatserna brister i vissa fall. Till exempel så är hållplatsen vid Svartbäckens vårdcentral placerad så att man därifrån kliver rätt ut i cykelbanan.
- UPS har fått brev från personer som är rädda för att klämmas av dörrarna i bussen.
- Har äldrenämnden fått svara på remiss om linjenätet, till exempel om frågan om mjuka linjen?
- Hur många procent nöjda kunder har UL som mål att man ska ha?

Sture Jonsson ger följande svar:

- Det är viktigt att man som resenär upplever resan som trygg och säker. Konkreta synpunkter på brister i förarnas körsätt bör rapporteras in direkt. Dessa tas då vidare till arbetsledare som alltid kallar till ett samtal med den aktuella föraren. Sture Jonsson tillägger att man upplever att detta ger en reell effekt hos chaufförerna. Generella påpekanden ger dock oftast mindre konkret effekt.
- För att kortare restid ska kunna uppnås så har det behövts ses över hur tätt hållplatserna ligger. För de som fått längre att gå till närmaste hållplats och har exempelvis gångsvårigheter har linjeomläggningen inneburit en försämring.
- Mjuka linjen har inte varit en prioriterad fråga i arbetet. Mjuka linjen kom till för att minska färdtjänstresorna men denna koppling har inte varit närvarande i detta arbete. Kollektivtrafikförvaltningen kommer att be om att få ett uppdrag av kollektivtrafiknämnden, om att undersöka förutsättningarna för mjuka linjen ytterligare.
- Sture Jonsson ber att få återkomma om frågan om hållplatsernas placering i anslutning till cykelbanor.
- Dörrarna på bussarna är utrustade med sensorer, vilket innebär att det inte ska finnas någon risk att klämmas fast. Nyare bussar är också utrustade med kamera.
- Remiss om linjeomläggningen har skickats till kommunen centralt, men inte till specifika nämnder
- Målet är att det så kallade nöjd-kundindexet (NKI) som idag ligger på 60 % ska öka. Indexet mäter nöjdheten hos frekventa resenärer varje månad.

UPS framhåller att det inte är rimligt att äldre måste höra av sig varje gång som resan brister på något sätt, exempelvis att chauffören kör illa. Generella påpekanden måste därför också kunna göras och även kunna hanteras av UL.

Sture Jonsson svarar att det är viktigt att dra lärdomar av alla synpunkter. Utöver samtal med arbetsledare finns andra mötesforum där synpunkter av mer generell natur hanteras.

Jonas Segersam framhåller att kommunstyrelsens arbetsutskott har initierat en diskussion om hur kollektivtrafiken kan utformas i områden med begränsat resandeunderlag, exempelvis genom samordning av taxi/färdtjänst eller genom närtrafik.

Anders Nordström framhåller att det bör sättas upp anslag på bussen om att äldre/personer med rörelsesvårigheter ska ges företräde till sittplatser på bussen. Den berörda personen ska inte behöva be om detta, utan det ska vara självklart.

Sture Jonsson svarar att frågan om anropsstyrd trafik/närtrafik är intressant och något man bör titta vidare på. När det gäller anslag på bussen, eller liknande insats för att understryka vikten av att ge äldre personer sittplatsföreträde, tar UL med sig denna fråga till sin kommunikationsenhet.

Erik Pelling avslutar med att konstatera att det finns anledning för kommunen att vara självkritisk i att man inte tog tillräcklig hänsyn till äldreperspektivet när det nya linjenätet togs fram. Frågan om en god kollektivtrafik för äldre kommer att ingå i arbetet med äldrevänlig stad, där kommunen och UL kommer att samverka tätt med varandra.

§ 40

Förändring av köhantering och förvaltning för trygghetsbostäder

Mona Lindén och Tala Raha Uppsala Bostadsförmedling samt Lotti Hammar stadsbyggnadsförvaltningen informerar om förändringen av köhanteringen:

UPS har följande frågor/synpunkter:

- Hur säkerställs att de som inte har tillgång till e-post kan ställa sig i kö?
- Betalar medsökande också avgift för att stå i kön?

Bostadsförmedlingen ger följande svar:

- E-postadress krävs för att stå i kö men Bostadsförmedlingen är behjälplig i att skapa e-postkonton för personer som behöver stöd i detta. Man kan även utse ett ombud som bevakar detta. Kommunen undersöker även möjligheten att göra andra icke-digitala kompletteringar för att underlätta för personer att stå i kö som inte nyttjar digital teknik i vardagen.
- Ja, medsökande betalar också denna avgift.

UPS undrar hur avgiften till att stå i kö har räknats fram.

Erik Pelling svarar att avgiften har fastställts av kommunfullmäktige och att kommunen vill ha så låg avgift som möjligt på sikt. Ambitionen är därför att så många som möjligt ska stå i Bostadsförmedlingens kö, så att de administrativa avgifterna ska kunna vara så låga som möjligt.

För mer information, se bilaga 4.

§ 41 Äldrenämndens verksamhetsuppföljning

Jesper Kyrk informerar om äldrenämndens verksamhetsuppföljning:

Många chefsbyten under de senaste åren har bidragit till en bristande styrning på förvaltningen Äldreförvaltningen har i vissa fall brustit i att kunna presentera tillräckliga underlag för underbyggda beslut i nämnden, men ett omfattande arbete har nu inletts för att förbättra verksamhetsuppföljningen på förvaltningen. Ett riskanalysarbete för år 2018 har genomförts tillsammans med nämnden och en plan för uppföljning kommer att presenteras för äldrenämnden i december.

UPS framhåller att man välkomnar äldrenämndens igångsatta arbete med verksamhetsuppföljningen och ser det som en nystart för att komma tillrätta med de stora brister som funnits tidigare.

För mer information, se bilaga 5.

§ 42

Mål och budget 2018 ur ett äldreperspektiv

Bordläggs till nästkommande sammanträde.

§ 43

Sammanträdestider 2018

Erik Pelling informerar om att sammanträdestider för 2018 tas fram i samråd mellan ordföranden och UPS. Tiderna kommer att meddelas till KPR av rådets sekreterare så fort som datumen är fastslagna.

§ 44

Sammanträdet avslutas

Ordförande Erik Pelling avslutar dagens sammanträde i Kommunala Pensionärsrådet och önskar alla närvarande en God Jul och ett Gott Nytt År.

